

Sygn. akt III CZP 103/07

POSTANOWIENIE

Dnia 27 lutego 2008 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Jacek Gudowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jan Górowski

SSA Michał Kłós

Protokolant Bożena Nowicka

w sprawie z powództwa Skarbu Państwa - Naczelnika Urzędu Skarbowego
w E.

przeciwko D. P.

o uznanie umowy darowizny za bezskuteczną,

na posiedzeniu jawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 27 lutego 2008 r.,

na skutek zagadnienia prawnego przedstawionego

przez Sąd Apelacyjny

postanowieniem z dnia 25 lipca 2007 r.,

„Czy zachodzi nieważność postępowania gdy w Sądzie Okręgowym w pierwszej instancji w składzie jednego sędziego orzekał sędzia Sądu Rejonowego delegowany na podstawie art. 77 § 8 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. Nr 98, poz. 1070 ze zm.), któremu Minister Sprawiedliwości nie powierzył prawa przewodniczenia ?”

odmawia podjęcia uchwały.

Uzasadnienie

Rozpoznając apelację powoda od wyroku Sądu Okręgowego w E. z dnia 30 stycznia 2007 r., Sąd Apelacyjny powziął wątpliwości co do zgodności z prawem składu Sądu pierwszej instancji. Dostrzegł, że w składzie tym zasiadał – jako przewodniczący – sędzia sądu rejonowego delegowany początkowo na podstawie art. 77 § 1, a następnie na podstawie art. 77 § 8 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. Nr 98, poz. 1070 ze zm. – dalej: „Pr. o u.s.p.”), przy czym delegację udzieloną na podstawie § 1 podpisał podsekretarz stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości, natomiast delegacji wydanej na podstawie § 8 nie towarzyszyło powierzenie przez Ministra Sprawiedliwości prawa przewodniczącego.

Sąd Apelacyjny przedstawił te wątpliwości w przytoczonym na wstępie zagadnieniu prawnym, jakkolwiek nie zostały one wyłożone jednoznacznie. Rzecz w tym, że w osnowie pytania Sąd drugiej instancji skupił się na kwestii nieważności postępowania w sprawie toczącej się w sądzie okręgowym, w której – jako przewodniczący – składu orzekał sędzia sądu rejonowego, któremu Minister Sprawiedliwości nie powierzył prawa przewodniczenia, natomiast uzasadnienie sprowadza się do problemu, czy w sytuacji określonej w art. 46 Pr. o u.s.p. prawo przewodniczenia sędziemu delegowanemu do sądu wyższej instancji może być udzielone tylko przez Ministra Sprawiedliwości, czy także przez sekretarza lub podsekretarza stanu. Źródłem tych wahań stała się m.in. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 17 lipca 2007 r., III CZP 81/07 (OSNC 2007, nr 10, poz. 154), zgodnie z którą uprawnienie do delegowania sędziego do pełnienia obowiązków sędziego w innym sądzie (art. 77 § 1 Pr. o u.s.p.) przysługuje wyłącznie Ministrowi Sprawiedliwości i nie może być przenoszone na inne osoby; tylko w razie nieobsadzenia stanowiska Ministra Sprawiedliwości lub jego czasowej niezdolności do wykonywania obowiązków, uprawnienie to może wykonać Prezes Rady Ministrów lub inny wskazany przez Prezesa Rady Ministrów członek Rady Ministrów (art. 36 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Radzie Ministrów, jedn. tekst: Dz.U. z 2003 r. Nr 24, poz. 199 ze zm. – dalej: „u.R.M.”).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kwestia nieważności postępowania w sprawie toczącej się w sądzie okręgowym w pierwszej instancji, w której orzekał – jako przewodniczący – sędzia sądu rejonowego delegowany na podstawie art. 77 § 8 Pr.o u.s.p. bez powierzenia mu przez Ministra Sprawiedliwości prawa przewodniczenia (art. 46 § 1 Pr. o u.s.p.) została w judykaturze dostatecznie i jednoznacznie wyjaśniona (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 14 kwietnia 2004 r., III SK 26/04, OSNP 2005, nr 5, poz. 72, i z dnia 3 lutego 2005 r., WA 31/04, OSNKW 2005, nr 5, poz. 34, oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 lipca 2004 r., II UKN 366/00, OSNAPUS 2002, nr 3, poz. 81). Tak więc wątpliwości koncentrujących się wokół tej kwestii nie można uznać za poważne w rozumieniu art. 390 § 1 k.p.c., zwłaszcza że Sąd Apelacyjny nie wytoczył przeciwko zajmowanemu w judykaturze stanowisku żadnych argumentów.

Gdyby natomiast istotę przedstawionego zagadnienia odnieść do problematyki poruszonej w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 17 lipca 2007 r., III CZP 81/07, to należy odwołać się do uchwały pełnego składu Sądu Najwyższego z dnia 14 listopada 2007 r., BSA I-4110-5/07, (Biuletyn SN⁷ 2007, nr 11, s. 6), w której stwierdzono, że uprawnienie Ministra Sprawiedliwości do delegowania sędziego do pełnienia obowiązków sędziego w innym sądzie (art. 77 § 1 Pr. o u.s.p.) może być w jego zastępstwie albo z jego upoważnienia (art. 37 ust. 1 i 5 u.R.M.) wykonywane przez sekretarza stanu lub podsekretarza stanu.

Uchwała ta, mająca zgodnie z art. 61 § 6 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (Dz.U. Nr 240, poz. 2052 ze zm.) moc zasady prawnej – *a maiori ad minus*, ale także ze względu na charakter delegacji, zbliżony do przyznawania sędziemu delegowanemu prawa przewodniczenia – nakazuje uznać, że i to zagadnienie prawne zostało w judykaturze wyjaśnione, a w związku z tym i w tym wypadku nie występują poważne wątpliwości prawne uzasadniające podjęcie uchwały na podstawie art. 390 § 1 k.p.c.

Z tych względów Sąd Najwyższy postanowił, jak w sentencji.